

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Videnskabeligheds Forhold til Erfaring og sund Menneske-Forstand

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Videnskabeligheds Forhold til Erfaring og sund Menneske-Forstand", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_3-intro-shoot-idm151.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig og Locke

Henning Høirup har viet "Om Videnskabeligheds Forhold til Erfaring og sund Menneske-Forstand" en grundig gennemgang (1949, s. 137-159). Han betragter afhandlingen som central for forståelsen af Grundtvigs erkendelseslære og er navnlig optaget af John Lockes mulige indflydelse på denne. Grundtvig nævner selv indledningsvis Locke som repræsentant (sammen med Newton) for "en *virkelig* (reel) Philosophie, der skulde være mere end en *Tænkekunst*, (Logik)" (16). Det var denne tænkning, som med Kant blev trængt i baggrunden.

Høirup antager, at Grundtvig må være stødt på Locke i 1813 eller senest i 1814 (1949, s. 142), og at han har været tiltalt af dennes djærve realisme som modvægt til den tyske naturfilosofi (s. 144). Den engelske common sense-tænkning afspejler sig således både i Grundtvigs stil og grundbegreber i *Danne-Virke*-afhandlingerne. Det er dog ikke fra Locke, at Grundtvig har sin påstand om, at modsigelsens grundsætning er afledt af identitetsprincippet (se ovenfor); hos Locke er disse principper nemlig sideordnede (s. 150). Det, Grundtvig slog ned på i Lockes og empirismens tænkning, var dens virkelighedsorientering, som han gjorde anvendelig til sit eget formål og under helt andre forudsætninger. I det hele taget synes Grundtvigs møde med Locke at have været kortvarigt, og der blev aldrig tale om nogen varig indflydelse (s. 158).